

Bölüm 2

ANALJEZİ

Dr. Yeliz BİLİR
Dr Hülya SUNGURTEKİN

GİRİŞ

Herhangi bir travma, hastalık veya tıbbi girişime bağlı olarak gelişen ağrı, kliniklerde karşımıza çıkan en sık istenmeyen deneyimlerden biridir. Ağrı fizyolojik stres cevabının aktivasyonuna, hastanın yaşadığı anksiyetenin artmasına, muayene ve diğer işlemlerin zor yapılmasına ve çeşitli somatik semptomlara yol açar. Kardiyovasküler, solunum, renal ve immun sistem gibi birçok organ sisteminde belirgin değişiklikler meydana gelir (1). Tedavi sırasında bu konuya önem ve öncelik verilmesi tedavi sürecinin daha başarılı geçmesini sağlayacaktır. Bu alanda kullanılan ajanların yetersiz ya da fazla kullanımı çeşitli problemlere neden olabilir. Analjeziyi; uygun tedavi protokolü ve basamak tedavisi ile mümkün olduğunca erken dönemde sağlamak başlıca amaçlardan biri olmalıdır.

TANIM

Çeşitli hastalıklar, travma ve medikal girişimlere bağlı olarak ortaya çıkan ağrı, hastanın tedaviye uyumunu azaltır ve ajitasyonunu artırır. Hissedilen ağrının azaltılması, mevcut şikâyetin giderilmesi şeklinde olan ağrı kontrolüne “analjezi” denir (2).

Kelime anlamı olarak analjezi “ağrı yokluğu” anlamına gelir. Ağrıyı bütünüyle ortadan kaldırmanın temel yolu ağrıyı meydana getiren ana etkeni ortadan kaldırmaktır. Ağrının algılanması; kognitif, emosyonel ve sosyal faktörlerden etkilenir. Her hasta için ayrı bireyselleştirilmiş ağrı yönetimi, analjezi başarısını artırır.

ENDİKASYONLAR

Analjezi ihtiyacı özellikle postoperatif hastalarda, yoğun bakımlarda, girişimsel işlemlerde ve travma hastalarında sık gelişir. Analjezi endikasyonları şöyle sıralanabilir;

sağlanması ve verilen analjezik madde çeşidine göre yeterli analjezi, sedasyon veya amnezinin sağlanabilmesi önemlidir.

SONUÇ

Analjezi gerektiren işlem sayısı gün geçtikçe artmaktadır. Uygun şart ve dozlarda uygulanan analjezi, hasta/hekim konforunu ve işlem başarısını artırmakta, aksi takdirde hayatı tehdit edecek kadar önemli komplikasyonlara neden olabilmektedir.

Kliniklerde ağrı tedavisi, çeşitli nedenlerle yetersiz kalabilmektedir. Dikkat edilmesi gereken konu; ağrının doğru değerlendirildiğinden ve yeterli tedavi edildiğinden emin olmaktır. Bu nedenle hekimlerin, ağrı konusundaki bilgilerini ve uygun ağrı değerlendirme tekniklerinin kullanımını artırmaları önerilmektedir. Optimum sonuçlar için, yeterli izleme ve skorlama yöntemleri kullanılarak hastalara tam zamanında ve uygun miktarlarda analjezi (hem sistemik, hem bölgesel) uygulanmalıdır. Gelişebilecek komplikasyonlar; analjezinin tanım, endikasyon, kontraendikasyon ve uygun analjezi ölçekleri kullanılarak uygulanması durumunda azaltılabilir.

KAYNAKLAR

1. Committee on psychosocial Aspects of child and family health. Task force pain in infants, children and adolescents. *Pediatrics*. 2001;108:793-797
2. Carol A Warfield, Zahid H Bajwa (2005) *Principles & Practice of Pain medicine*. (2nd edn.), Vol 1. Tata Mc Graw-Hill
3. Ballantyne JC, Carr DB, deFerranti S et al. The comparative effects of postoperative analgesic therapies on pulmonary outcome: cumulative metaanalyses of randomized, controlled trials. *Anesth Analg* 1998; 86:598–612.)
4. Beattie WS, Badner NH, Choi P. Epidural analgesia reduces postoperative myocardial infarction: a meta-analysis. *Anesth Analg* 2001;93:853–8.
5. Karanikolas M, Swarm RA. Current trends in perioperative pain management. *Anesthesiol Clin North America* 2000; 18(3): 575-99.
6. Clinical practice guidelines for the sustained use of sedatives and analgesics in the critically ill adult. *Am J Health Syst Pharm* 2002;59:150
7. Aydın I. Analjezik kullanım ilkeleri. In: Erdine S. editör, *Ağrı*, İstanbul, 3. baskı Nobel Tıp Kitabevleri. 2007, 565-70.
8. Carrer S, Bocchi A, Candini M, et al. Short term analgesia based sedation in the Intensive Care Unit: morphine vs remifentanil + morphine. *Minerva Anestesiol*. 2007 Jun;73(6):327-32.
9. Gill, Michell, Steven M. Green et al. A study of the bispectral index monitor during procedural sedation and analgesia in the emergency department. *Annals of Emergency Medicine*, 2003, 41.2: 234-241.